

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра іноземної філології і перекладу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

« Інна САВИЦЬКА
2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри іноземної філології і
перекладу

Протокол №9 від «24» травня 2024 р.

 Світлана АМЕЛІНА

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Англійська мова
та друга іноземна»

 Валентина СТРИЛЕЦЬ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРАКТИЧНИЙ КУРС УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
(ФРАНЦУЗЬКОЇ)»

Спеціальність:

035 – Філологія

Освітня програма:

Англійська мова та друга іноземна

Німецька мова та друга іноземна

Факультет:

Гуманітарно-педагогічний

Розробник:

Тимофєєв Володимир Анатолійович,
старший викладач кафедри іноземної
філології і перекладу

Київ – 2024

1. ОПИС навчальної дисципліни

«ПРАКТИЧНИЙ КУРС УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (ФРАНЦУЗЬКА)»

Освітній ступінь, галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітня програма		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Галузь знань	03 Гуманітарні науки	
Спеціальність	035 Філологія	
Спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)	
Освітня програма	Англійська мова та друга іноземна Німецька мова та друга іноземна	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік	
Четвертий семестр		
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2	
Семестр	4	
Практичні, семінарські заняття	46 год.	
Лекційні заняття	-	
Самостійна робота	134 год.	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є підготовка перекладача високої кваліфікації, здатного виконувати усі основні види перекладу різножанрових текстів, набуття студентами теоретичних знань і практичних умінь та навичок, необхідних для перекладацької діяльності, формування високої перекладацької компетенції, засвоєння основ теорії та практики усного перекладу, всебічна підготовка перекладача-філолога, розвиток мовної та культурної компетенції; розширення спеціальних екстралінгвістичних знань, умінь виконувати як усний послідовний, так і синхронний переклад конференцій та зустрічей, уміння працювати в екстремальних умовах дефіциту часу та швидко знаходити оптимальний варіант перекладу.

Завдання курсу:

- 1) Озброїти студентів системою певних загальнотеоретичних знань і конкретних закономірностей адекватного перекладу мовних одиниць.
- 2) Навчити студентів комплексно підходити до відтворення змістового значення усних дискурсів різної тематики .
- 3) Розвинути у студентів вміння розуміти зміст дискурсу, що перекладається, девербалізувати його та реконструювати засобами іншої мови.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- загальну інформацію про усний переклад та різні підходи до його трактування;
- теорію перекладу як акту міжкультурної, міжмовної комунікації;
- денотативну та експресивну функцію в перекладі;
- теорію ідіоматичності експресивно-стилістичних засобів;
- способи прагматичної адаптації дискурсу-оригіналу;
- перекладацькі трансформації, обумовлені заміною відправної точки дискурсу;
- теорію перекладацьких трансформацій;
- способи усного відтворення безеквівалентної лексики;
- типи семантичних відповідностей-еквівалентів, їх класифікація, особливості;
- відтворення контекстуальних значень артиклів в текстах фінансового, економічного та політичного характеру;
- типи семантичних відповідностей-еквівалентів;
- фактор стилю в перекладознавчому процесі;
- способи перекладу дискурсів юридичного характеру;
- теорію та практику інтерпретативного підходу до перекладу.

вміти:

- перекладати вільні словосполучення;
- зберігати експресивний ефект в перекладі та знижувати експресивність;
- перекладати монореми та диреми.
- розподіляти та об'єднувати висловлювання під час перекладу.
- перекладацький аналіз усного повідомлення;
- переклад ділових переговорів;
- переклад власних назв та назв партій і громадських організацій, дискурси політичного характеру.
- способи відтворення безеквівалентної лексики (лакун);
- переклад науково-технічних та галузевих дискурсів;
- виступати з повідомленнями за обраною тематикою, добирати фактичний матеріал для тематики виступів, що підлягають перекладу;
- застосовувати перекладацькі трансформаційні засоби в практиці усного перекладу;
- застосовувати фонові знання під час перекладу реалій;
- застосовувати на практиці положення інтерпретативної теорії перекладу Д. Селескович та М. Ледерер.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 14. Здатність використовувати сучасні системи автоматизованого перекладу, а також володіти прийомами забезпечення якості перекладу.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефаківцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 20. Знати основні принципи передачі в перекладі лексико-граматичних та жанрово-стилістичних особливостей матеріалів аграрної сфери; вміти виконувати аспектний переклад текстів аграрного спрямування.

ПРН 21. Уміти використовувати сучасні системи автоматизованого перекладу, різні цифрові інструменти перекладача, а також послуговуватися прийомами забезпечення якості перекладу.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижн і	усьог о	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади усного перекладу.													
Тема 1. Види усного перекладу.	1-2	14		4			10						
Тема 2. Інтерпретація тексту під час усного перекладу.	2-3	14		4			10						
Тема 3. Когнітивні особливості під час усного перекладу.	3-4	14		4			10						
Тема 4. Принципи системи запису під час послідовного перекладу.	5-6	14		4			10						
Тема 5. Переклад з аркуша.	6-7	14		4			10						

Тема 6. Синхронний переклад.	7-8	14		4		10							
Разом за змістовим модулем 1	84			24		60							
Змістовий модуль 2. Вправи для тренінгу усного перекладу.													
Тема 7. Вправи на меморизацію та відтворення чисел.	9-10	14		4		10							
Тема 8. Вправи на меморизацію і відтворення дат.	10-11	14		4		10							
Тема 9. Вправи на топоніми та антропоніми.	11-12	14		4		10							
Тема 10. Вправи на абрєвіатури.	13-14	14		4		15							
Тема 11. Вправи на фонові знання.	14-15	14		4		15							
Тема 12. Вправи на оптимізацію усного висловлювання.	15-16	14		2		14							
Разом за змістовим модулем 2	96			22		74							
Усього годин	180			46		134							

4. Теми семінарських занять

Навчальним планом не передбачено

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Види усного перекладу.	4
2	Тема 2. Інтерпретація тексту під час усного перекладу.	4
3	Тема 3. Когнітивні особливості під час усного перекладу.	4
4	Тема 4. Принципи системи запису під час послідовного перекладу.	4
5	Тема 5. Переклад з аркуша.	4
6	Тема 6. Синхронний переклад.	4
7	Тема 7. Вправи на меморизацію та відтворення чисел.	4
8	Тема 8. Вправи на меморизацію і відтворення дат.	4
9	Тема 9. Вправи на топоніми та антропоніми.	4
10	Тема 10. Вправи на абрєвіатури.	4
11	Тема 11. Вправи на фонові знання.	4
12	Тема 12. Вправи на оптимізацію усного висловлювання.	2
	Всього за 3 семестр	46

6. Теми лабораторних занять

Навчальним планом не передбачено

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Усний інтерпретативний переклад аудіовізуального тексту «Quelle est notre taille à l'échelle de l'univers?» (посилання на сторінку: https://www.youtube.com/@TEDEdFrench)	10
2	Тема 2. Усний інтерпретативний переклад аудіовізуального тексту «Que se passe-t-il durant une crise cardiaque?» (посилання на сторінку: https://www.youtube.com/@TEDEdFrench)	10
3	Тема 3. Усний інтерпретативний переклад аудіовізуального тексту «Pourquoi les animaux ont-ils des durées de vie si différentes?» (посилання на сторінку: https://www.youtube.com/@TEDEdFrench)	10
4	Тема 4. Усний інтерпретативний переклад аудіовізуального тексту «Pourquoi certaines personnes sont-elles gauchères?» (посилання на сторінку: https://www.youtube.com/@TEDEdFrench)	10
5	Тема 5. Усний інтерпретативний переклад аудіовізуального тексту «Comment une plaie guérit-elle?» (посилання на сторінку: https://www.youtube.com/@TEDEdFrench)	10
6	Тема 6. Усний інтерпретативний переклад аудіовізуального тексту «Comment fonctionnent les vitamines?» (посилання на сторінку: https://www.youtube.com/@TEDEdFrench)	10
7	Тема 7. Усний інтерпретативний переклад аудіовізуального тексту «Un grand mystère de la physique.» (посилання на сторінку: https://www.youtube.com/@TEDEdFrench)	10
8	Тема 8. Усний інтерпретативний переклад аудіовізуального тексту «Que se passe-t-il si on ne dort pas?» (посилання на сторінку: https://www.youtube.com/@TEDEdFrench)	10
9	Тема 9. Усний інтерпретативний переклад аудіовізуального тексту «Pourquoi les éléphants n'oublient jamais?» (посилання на сторінку: https://www.youtube.com/@TEDEdFrench)	10
10	Тема 10. Усний інтерпретативний переклад аудіовізуального тексту «Les origines de la danse classique.» (посилання на сторінку: https://www.youtube.com/@TEDEdFrench)	15
11	Тема 11. Усний інтерпретативний переклад аудіовізуального тексту «Les meilleures (et les pires) idées de Platon.» (посилання на сторінку: https://www.youtube.com/@TEDEdFrench)	15
12	Тема 12. Усний інтерпретативний переклад аудіовізуального тексту «Les couleurs les plus dangereuses de l'Histoire.» (посилання на сторінку: https://www.youtube.com/@TEDEdFrench)	14
	<i>Всього за 3 семестр</i>	134

8. Зразок контрольних завдань для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Prépare une présentation sur la matière du texte en ukrainien.
2. Choisis les termes spécialisés et présente le sujet en ukrainien.
3. Lis le texte, choisis les termes spécialisés et présente le sujet en français.

Que se passe-t-il si on ne dort pas ?

En 1965, Randy Gardner, lycéen de 17 ans est resté éveillé pendant 264 heures. Cela représente 11 jours pour voir comment il se débrouillerait sans sommeil. Le deuxième jour, ses yeux ont cessé de se concentrer. Ensuite, il a perdu la capacité à identifier les objets au toucher. Le troisième jour, Gardner était de mauvaise humeur et non coordonné. A la fin de l'expérience, il luttait pour se concentrer, avait des problèmes avec la mémoire à court terme, était devenu paranoïaque, et avait des hallucinations. Bien que Gardner s'en est remis sans effet psychologique à long terme ou sans dégât physique, pour d'autres, perdre le sommeil peut conduire à un déséquilibre hormonal, la maladie, et, dans des cas extrêmes, à la mort. Nous commençons seulement à comprendre pourquoi nous dormons, mais nous savons que c'est essentiel. Les adultes ont besoin de sept à huit heures de sommeil par nuit, et les adolescents d'environ dix heures. Nous devenons somnolents à cause de signaux de notre corps disant à notre cerveau que nous sommes fatigués, et à des signaux de l'environnement nous disant qu'il fait sombre dehors. L'augmentation des éléments chimiques endormissant comme l'adénosine et la mélatonine, nous envoie dans un demi-sommeil qui devient plus profond, rendant notre respiration et notre rythme cardiaque plus lents et détendant nos muscles. Ce sommeil non paradoxal est le moment où l'ADN est réparé et où nos corps se ressourcent pour la journée qui vient. Aux États-Unis, il est estimé que 30% des adultes et 66% des adolescents manquent régulièrement de sommeil. Ce n'est pas juste un léger inconfort. Rester éveillé peut provoquer de graves problèmes de santé. Quand nous manquons de sommeil, l'apprentissage, la mémoire, l'humeur et le temps de réaction sont affectés. L'insomnie peut aussi provoquer une inflammation, des hallucinations, une tension élevée, et à même été liée au diabète et à l'obésité. En 2014, un supporter de football est mort après être resté éveillé 48 heures pour regarder la Coupe du Monde. Bien que la cause de sa mort fût un AVC, les études ont montré que dormir moins de six heures par nuit multiplie le risque d'AVC par 4,5 par rapport à ceux qui font des nuits de sept à huit heures. Pour quelques personnes sur la planète qui ont hérité d'une mutation génétique rare, l'insomnie est une réalité quotidienne. Cette maladie, appelée Insomnie fatale familiale, met le corps dans un état cauchemardesque d'éveil, l'empêchant d'entrer dans le temple du sommeil. En quelques mois ou années, cet état se dégrade progressivement et conduit à la démence et à la mort. Comment le manque de sommeil peut-il provoquer de telles souffrances ? Les scientifiques pensent que la réponse se trouve dans l'accumulation des déchets dans le cerveau. Pendant nos heures d'éveil, nos cellules sont occupées à utiliser nos sources d'énergie pour la journée, qui sont dégradées en différents produits secondaires, incluant l'adénosine. Quand l'adénosine s'accumule, cela augmente le besoin de dormir, connu sous le nom de pression du sommeil. En fait, la caféine agit en bloquant les récepteurs de l'adénosine. D'autres produits de dégradation s'accumulent dans le cerveau, et s'ils ne sont pas éliminés, ils saturent collectivement le cerveau et semblent mener aux nombreux symptômes associés au manque de sommeil. Que se passe-t-il dans notre cerveau quand nous dormons pour empêcher cela ? Les scientifiques ont trouvé quelque chose appelé système glymphatique, un système de nettoyage qui retire cette accumulation et qui est bien plus actif quand nous dormons. Il utilise le fluide cérébro-spinal pour éliminer les produits secondaires toxiques qui s'accumulent entre les cellules. Des vaisseaux lymphatiques qui servent de voie pour les cellules immunitaires, ont été récemment découverts dans le cerveau, et ils jouent peut-être aussi un rôle dans le nettoyage journalier de ces déchets. Les scientifiques explorent encore les mécanismes réparateurs du sommeil, mais nous pouvons être sûrs que tomber dans le sommeil est une nécessité si nous voulons conserver notre santé physique et mentale.

4. Regarde la vidéo (<https://www.youtube.com/@TEDEdFrench>), prends des notes (en français) et résume le contenu.
5. Écoute l'interprétation de ton professeur et discute ses solutions traductologiques.
6. Interprète le texte vidéo consécutivement (on est permis de profiter d'idées de ton professeur).

9. Методи навчання

Словесні: лекційний метод, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; практичні: метод вправ, практична робота;

Наочні: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.

Практичні методи: усні вправи – усний аналіз фактичного матеріалу на базі засвоєння теорії, письмові вправи — конспектування, письмові вправи на множинний вибір, стилістичний аналіз автентичного твору.

Робота з підручниками та науковими статтями, робота з електронними бібліотеками та словниками.

10. Форми контролю

Види: поточний, підсумковий.

Для контролю засвоєння навчального матеріалу у рамках аудиторної роботи проводиться усне опитування, перевіряється виконання самостійної роботи студентів, проводиться поточне тестування, написання модульної контрольної роботи після вивчення кожного модуля.

Форма контролю: **залік**.

Підсумковий контроль успішності студентів проводиться під час заліку відповідно до графіку проведення екзаменаційної сесії.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національні оцінки згідно з табл. 1.

Таблиця 1. Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

12. Навчально-методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни.
2. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів.
3. ЕНК на платформі e-learn

13. Рекомендовані джерела інформації

1. Алексеев А. Я. Нариси з контрастивної стилістики французької мови: Навчальний посібник для факультетів іноземних мов університетів. Вінниця: Нова книга, 2010. 456 с.
2. Максименко О. В. Навчальний посібник для студентів старших курсів з усного перекладу: теорія, вправи, тексти (французька мова). Вінниця: Нова книга, 2008. 168 с.
3. Морошкіна Г. Ф. “La langue et la civilisation française à travers des siècles ”: Історія французької мови. Вінниця : Нова книга, 2011. 320 с.
4. Рабош Г. М. Теорія і практика перекладу (французька мова) для факультетів міжнародних відносин. Вінниця: Нова книга, 2018. 247 с.
5. Рабош Г. М. Французька мова [фр.].: Навчальний посібник для ВНЗ. Вінниця : Нова книга, 2013. 464 с.
6. Gile D. (2005). La traduction. La comprendre, l'apprendre. Paris: Presses Universitaires de France. 281.
7. <https://www.youtube.com/@TEDEdFrench/videos>